

V našem kraju

se posebno ostro občuti vsaka nagla sprememba vremena: nahod, kašelj, hripavost, vratobol, trganje v udih, zobobol in glavobol so sedaj pri nas na dnevnem redu. Prav poseb-

V vojaških, davčnih, invalidskih in mnogih drugih stvarih se obračajo prizadeti ustmeno in pismeno do svojih zastopnikov. V Beogradu leži po ministrstvih in osrednjih uradih na tisoče in tisoče prošelj, pritožb in rekurzov. Ljudje nas vsak dan prosijo, da v nujnih slučajih dregamo ministre in uradnike, da dajo akte naprej in jih rešijo. Posamezni naši poslanci dobivajo na dan po 10 do 20 takih pisem. In kadar smo doma, prihaja na dan k posameznim poslanecem 30 do 40 ljudi z vsakovrstnimi pritožbami. V sedanji dobi, ko ima pravica zavezane oči, je ta pot edina, da morejo posamezniki, ki se jim godi krivica, priti do pravice.

Radič je izdal sedaj za svoje poslance navodilo, da ne smejo brez njegovega dovoljenja posredovati za kogarkoli. Vse mora iti potom strankinega tajništva. Radič pravi, da v osebnih zadevah sploh neče nikogar sprejeti. Poslanec, ki bi se brez njegove vednosti potegnil za koga, ali za koga posredoval, bo dobil ukor. Ta Radičeva »naredba« se nam zdi silno čudna. Res je, da se ljudje mnogokrat obračajo do poslancev v zadevah, ki niso umestne za poslance. Ali vendar je v mnogih slučajih potrebno, da se volilec obrne do svojega zastopnika.

Stefan Radič torej odganja uboge ljudi od svojih zastopnikov. To se pravi: Njemu je ljubo, da ministrstva in razni osrednji uradi uradujejo počasi, ali pa mnogih pritožb in prošelj sploh nikdar ne bodo rešili. Njemu je menda celo po godu, da na primer v državnem svetu (najvišjo sodišče za celo državo) leži še danes nad 40.000 pritožb nerešenih. Ni dovolj, da Radič s svojimi poslanci in ministri dosedaj še niti besedice ni znil za to, da se znižajo neznosno visoki davki in druga bremena, sedaj še hoče preprečiti, da bi se ljudstvo smelo obračati do svojih poslancev.

Poslanci Slovenske ljudske stranke na to Radičevo pot ne bodo šli. Sprejemali bomo tudi še naprej rade volje prošnje in pritožbe naših ljudi. Kar se v sedanjih žalostnih razmerah da storiti, bomo vedno rade volje storili.

Franjo Zebot.

O spopadu med Grki in Bolgari.

V malem švicarskem mestu Locarnu, kakor smo že poročali v našem listu, je končalo zadnje dni posvetovanje svetovnih državnikov z zaključkom: meje držav, kakor jih določajo mirovne pogodbe — sklenjene na pogajanjih po svetovni vojni, se morajo v svrhu evropskega miru držati in čuvati.

Komaj so se vrtili odposlanci iz locarniških pogajanj v svoje države, se je raznesla v svet vest, da ste se Bolgarija in Grčija prav za resno na kri in smrt »laseli«.

Kako je prišlo do krvavega spopada.

Ako gre za presojanje verodostojnosti med Bolgari in Grki, že moramo Bolgarom več verjeti in radi tega

Res so bili na robu dnevnika vidni že nekoliko obledeli sicer pa precej razločni odtiski štirih drobnih otroških prstov in posebno dobro je bil viden odtisček desnega palca.

Molče in zamišljena sta obsedela, ko je Arnot končal.

»Povej, prijatelj Trzan«, je po dolgem molku Arnot spet začel, »ali si že kedaj premišljeval o svoji zgodnji preteklosti? Ali si se že kedaj vprašal, kako si prišel v džunglo?«

»Mislim sem že na to. Vsa leta sem, odkar sem zahajal v kočjo in bral v knjigah.«

»No — in kaj si našel?«

»Nič gotovega.«

»Seveda —! ker nisi znal brati te knjžice! Prijatelj, knjžica je dnevnik gospoda Johna Clayton lorda Greystoke! Vsak izobražen človek si piše dnevnik, tudi ti si ga boš morebiti pisal, ko prideš v svet. In tale dnevnik pripoveduje o sinčku, ki se je Claytonu narodil v džungli —«

Bog vedi, kaj se je zgodilo ubogemu Claytonu. Njegove zemeljske ostanke si videl v koči. Porter in njegovi ljudje so našli neovrgljive dokaze, da so kostenjaki res ostanke lorda Greystoke in njegove žene. Kaka usoda ga je zadela, o tem pravim pač nikdar ne bomo zvedeli. — gotovo pa je, vsaj zame, da si ti — njegov sin, ki o njem piše dnevnik, in da si torej po vseh postavah in pravicah dedič njegovega imetja in naslova, da si lord Greystoke, eden najuglednejših in najimenitnejših mož na Angleškem —!»

Arnot se je razvnel, vstal je in ponudil roko Trzanu, da bi mu častital.

Pa Trzan je obsedel, zamišljen zrl v daljavo in otožno odgovoril:

»Mislim sem na to. Pa ni mogoče!

no mučijo tedaj revmatične bolečine. Po naših ugodnih izkušnjah pa se je pokazal kot vedno zanesljiv ublažitelj bolečin Fellerjev blagodišeči »Elsafhujd«, katerega so že naši roditelji in dedje uporabljali kot priljubljeno domače sredstvo in kosmetikum. Uporaba »Elsafhujda« vedno prija, bodisi o dnočaj ali od zunaj. Je močnejši in krepkejši

se hočemo glede krivde na spopadu med obema državama držati bolgarske izpovedi, ki se glasi približno takole: Dne 15. oktobra ob 3. uri popoldne se je približal ob grško-bolgarski meji stražeči grški vojak bolgarski obmejni straži in ustrelil proti njej. Bolgarska straža je odgovorila na ta izzivalni strel in ustrelila Grka. Koj za tem so prišli na bolgarsko ozemlje grški vojaki, ter prenesli ubitega tovariša na grško stran. Po tem krvavem dogodku je bolgarska vlada obvestila grško o spopadu in jo prosila, naj se sestavi iz zastopnikov obeh držav komisija, ki bo ugotovila krivdo na uboju Grka. Grška vlada na predlog bolgarske ni odgovorila, ampak je izdala povelje, da udrejo številne grške čete na bolgarsko ozemlje.

Prodiranje grških čet.

Kakor govorijo vsa grška poročila z Balkana, so Grki čakali že dalje časa, da se na ta ali oni način maščujejo nad Bolgari. Prvi spopad med Grki in Bolgari se je doigral 15. oktobra in 21. oktobra je številna grška pehota, spremljana od lahkega in težkega topništva, vdrla v bolgarske obmejne kraje. Pred prodirajočimi

Kaj me gledate debelo?
Ker mi delo gre veselo,
hitro, naglo izpod rok?

Rubim pač »Gazela« miho,
ki se peni mi obilo
in ni trdo kakor rog!

Vedno sem se prej trudila,
mnogo časa zamudila,
pa zaman je bil ves trud!

Končno si »Gazela« miho
sem kupila in perilo
perem zdaj brez vseh zarud.

V koči so bili trije kostenjaki, sam sem jih videl in dobro se jih spominjam. Eden je bil Claytonov kakor praviš, eden njegove žene, — tretji pa je bil kostenjak njenega otroka. Otrok, ki o njem tale knjiga govori, je torej umrl —. Zato jaz ne morem biti Claytonov sin.

Ne! Iz pragozda sem. Tam sem živel, odkar se zavedam. Kako sem prišel tja, tega nihče nikdar ne bo dočel. In nikdar ne bom zvedel, kdo sta moj oče in moja mati —«

Molčala sta vsak v svojih mislih, le da je Arnot čisto po svoje sodil o Trzanovi preteklosti.

Dolgo je že opazoval prijatelja in dobro ga je poznal. Iz vsake njegove kretnje, iz vsega njegovega obnašanja je govoril pristni, čistokrvni angleški plemenitaš, njegov bistri razum je pričal o duševni omiki njegovih dedov.

Kako je prišel otrok iz Claytonove kočje v džunglo med divje živali in odkod se je vzel tretji, otroški kostenjak, ki so ga Porterji našli v koči, to seve so bila težka vprašanja, za to je vedel le Bog sam, — toda da je bil Trzan Claytonov sin, o tem Arnot prav nič ni dvomil.

In sklenil je že koj tisti dan, da bo zastavil vse svoje znanje in če treba tudi svoje premoženje ter poiskal nepobitnih dokazov za svoje naziranje in priboril Trzanu njegovo dedščino in prostor v svetu, ki je bil njegov po vseh postavah angleškega prava.

Za to pa je neobhodno potreboval dnevnik. In ker se je opravičeno bal, da bi ga Trzan kje med potom izgubil, ga je tiho in neopaženo vtaknil v žep.

Teden dni po tem pogovoru sta potnika zagledala prve ljudi.

Gozd se je zredčil, nenadoma sta stala na robu razsežne jase. Dobro obdelana polja, razkošni travniki so

sega dejstva, kot francosko žganje. 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici za 63 din., 12 dvojnatih ali 4 specialne steklenice za 99 din., 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic za 250 din., že obnem z zašbojem in poštnino po povzetju ali proti plačilu vnaprej razpošilja lekarnar Eugen V. Feller v Stubici Donjoj, Elsatrg 341, Hrvatsko.

grškimi četami so se Bolgari umaknili in do danes, ko beležimo te vesti, se še bolgarska vojska ni po robu postavila Grkom. Od bolgarskega ozemlja so Grki zasedli doslej 30 km dolgi in 12 km široki pas, v katerem leži 7 vasi in neutrjeno bolgarsko mesto Petrič. Bolgarsko mesto Petrič so grški topovi močno obstreljevali in ubili 3 otroke in 4 ženske. V mesto je padlo preko 150 šrapnelov. Prestrašeno obmejno prebivalstvo beži iz od Grkov zasedenih krajev in je doslej na pobegu v notranjost države že nad 15 tisoč ljudi. Grške čete seve po stari vojaški navadi plenijo ter ropajo, kar jim pač pade pod roke. Grki pošiljajo proti Bolgarom, ki se še ne branijo, vedno nove čete, in sicer iz Soluna.

Kaj je storila Bolgarija v očigled spopadu?

Kakor smo že omenili, je koj po prvem spopadu med bolgarskim in grškim vojaštvom Bolgarija prosila Grke za vpoklic komisije, ki bi naj ugotovila krivce. Ker se temu pozivu Bolgarov Grki niso odzvali, je poslal bolgarski zunanji minister Zvezi narodov več obširnih brzojavk, v katerih slika brezobzirno prodiranje grških čet na bolgarsko ozemlje in prosi Zvezo narodov, naj posreduje ona med obema državama, da ne bo prišlo do vojne in prelivanja krvi. Tajnik Zveze narodov je koj po prvih brzojavkah iz Bolgarije sklical zastopnike Zveze, ki so se sestali v Parizu zadnji pondeljek. Do resnega krvavega obračuna med Bolgari in Grki tokrat ne bo prišlo, zato bodo skrbele že velesile, ampak čudno je to, da so se Grki upali lopniti po Bolgarih ravno v času, ko so bila zaključena od celega sveta z zadovoljstvom pozdravljena pogajanja v Locarnu.

Kdo je večji krivec: Bolgarija ali Grki?

Bolgarija in Grčija sta v letih po prevratu obeh državah nasilnih strmoglavljenj vlad, umorov, krvi in smrti — —. Bolgarijo vlada Cankova vlada, ki se je po nasilni odstranitvi vlade Stambolijskega, po pobojih ter umorih začasno priklopala do vladne moči. Grčijo krmarijo razni vojaški dostojanstveniki, ki s pomočjo oficirjev in vojaštva držijo v svojih samopašnih pesteh že itak od nekaj omahljivo, bojazljivo ter za vedno spreminjajočo se državno obliko dovezetno grško ljudstvo. Ako gledamo mi miroljubni Jugoslovani nasilno vlado bolgarskega Cankova in grškega generala Pangalosa, se ne moremo v očigled najnovejšemu spopadu med Bolgari in Grki ogreti ne za pravičnost ene niti druge države. Ker se pa Cankova Bolgarija, kot članica Zveze narodov pred oboroženim nastopom Grške, ki je tudi včlanjena pri Zvezi narodov, mirno umika in je iskala zaščite pred surovo oboroženo silo pri mednarodnem razsodišču in ne na krvavih bojnih poljanah, že moramo tudi mi SHS državljani glavno krivdo glede ogrožanja miru na Balkanu zapisati na črno-grešno plat Grčije. Ako so tudi Bolgari kot prvi ustrelili grškega vojaka, bi bila dolžnost Grčije kot članice Zveze narodov, da se pritoži radi tega na to vrhovno mirovno razsodišče, ne pa, da samolastno brez vprašanja drugih držav in velesil radi smrti enega vojaka zasede 30 km dolgo in 12 km široko bolgarsko ozemlje in povzroči, kakor je doslej ugotovljeno, smrt 25 človeških žrtev in

segali prav do gozda. Sredi polja pa so ležala poslopja, močna, visoka ograja iz hlodov jih je obdajala.

Trzan je dvignil glavo, vlekel zrak skozi nos in pri-sluzkoval.

»Črnci!« je rekel in pokazal ven na polje.

Res je bila gruča črncev v belih oblekah zunaj na polju pri delu.

Trzan je pograbil za tulj in lok.

»Ne prenašli se!« ga je ustavil Arnot. »Ti ljudje so naši prijatelji!«

»Črnci so moji sovražniki! Napadli naju bodo. Braniti se morava!«

»Nikakor ne! Tamle je naselbina belih ljudi in črnci so v njihovi službi, torej najini prijatelji. Pojdiva k njim!«

»In če planejo nad naju?«

»Se bova branila.«

»Kršak in Tublat sta sovražnika previdno opazovala in prva napadla. Tudi Numa in Sabora sta tako storila. Midva pa se naj pokaževa črncem, ko ne veva, ali so najini sovražniki ali najini prijatelji —?«

»Trzan, sedaj nisi več v džungli, ampak v naselbinah belih ljudi! Zapomni si, da ljudje niso tvoji sovražniki! In pa tudi to, da nimaš pravice ubijati! Med ljudmi veljajo postave in če ti kdo kaj hudega stori, ga kaznuje postava, ne pa ti. Če koga ubiješ, prideš pred sodnika in ta te bo obsodil na smrt.«

Se hude težave bom imel s teboj v svetu, da te bom obvaroval pred sodnijo —. Gorje pač tistemu, ki se te bo lotil!«

»Torej pa pojdiva med nje, da naju ubijejo!« se je smejal Trzan.

Stopila sta iz gozda na travnik in se približala delavcem.

(Dolge prihodnjič.)

požene v beg pred vojnim divjaštvom blizu 20 tisoč beguncev.

Kaj je ukrenila naša vlada kot soseda Bolgarov in Grkov?

Ko pišemo te vrste o spopadu med Bolgari in Grki, ne vemo za stališče, kojega je zavzela naša RR vlada kot soseda v krvavem sporu med Bolgarijo ter Grčijo. Doslej je naslovil na našega zunanjega ministra Ninčiča srbski poslanec interpelacijo sledeče vsebine: Malenkostni obmejni spopad je izrabila vlada grške republike, da udre z oboroženo roko na ozemlje kraljevine Bolgarije in zasede obmejne kraje. Kakor govorijo obojestranska poročila, se vrši boj s pomočjo topništva in se celo izdajajo v javnost vojna poročila. Upad grške republike, ki je članica Zveze narodov, na bolgarsko ozemlje, ko je tudi Bolgarija včlanjena pri Zvezi, a se ni poskusilo rešiti spor mirnim putem, lahko spravi v nevarnost mir na Balkanu in vžge plamen vojne, v kateri bi bili lahko potegnjeni tudi mi. Ker je naša država za mir in za položaj na Balkanu kakor je dosedaj, vprašam zunanjega ministra sledeče: 1. Kaj je storil g. zunanji minister, da se spopad med Bolgarijo in Grčijo ustavi? 2. Kaj je storil, da zapusti vojaštvo grške republike bolgarsko ozemlje in se vzpostavi dosedanji položaj na Balkanu? 3. Kako in kaj se je g. minister zanimal, da se v sporu med Grki in Bolgari zaščitijo koristi naše države? Kako se je pobrigala naša vlada za mirno poravnavo med Bolgari ter Grki, bomo poročali drugič.

Politični ogled

DRŽAVA SHS.

Locarno pred našim parlamentom.

Ministrska konferenca v Locarnu je svoje delo končala z velikim uspehom. Plod njenih posvetovanj, razgovorov in naporov je 7 pogodb, ki imajo namen zavarovati mir zapadni in osrednji Evropi ter preprečiti čim najbolj vsako vojno, vsaj vsako napadalno vojno.

S takim uspehom se ne more zlahka ponašati kakšna druga meddržavna in mednarodna ministrska konferenca. Kar se je posrečilo locarnski konferenci, to so pred njo poskušale že razne druge konference ministrov in ekspertov (zvedencev). Pa zaman. Tudi sama Zveza narodov ne more zaznamovati tako eklatantnega uspeha, ki bi zbudil nekako začudenje med evropskimi narodi. Zveza narodov je lansko leto izdelala vseobčni protokol, ki bi naj vse narode obvezal za ohranitev miru in učinkovito odstranitev vseh sporov. Toda takrat se vse države niso dale obvezati.

Med tistimi, ki se niso dali obvezati z vseobčim protokolom, so bili Angleži, ki so bili na čelu onih, ki so odklonili ženevski protokol. Mesto vseobče obveze so Angleži hoteli upeljati partikularno obvezo držav, ki kot sosedinje stanujejo na širšem teritoriju. Njihove težnje, ki so jih vztrajno zasledovali od lanskega leta, ko se je Anglija izjavila proti ženevskemu protokolu, so v Locarnu bile kronane s popolnim uspehom.

Obča radost, ki so jo locarnske pogodbe izzvale v Evropi in tudi v drugih delih sveta, so dokaz, kako željno hrepeni človeštvo po trajnem miru in kako hvaležno sprejema vse, kar pomenja trajno in učinkovito jamstvo miru. Četudi je to zajamčenje omejeno na del Evrope, vendar se radost nad dosega tega zavarovanja miru razteza preko teritorija, ki je predmet varnostnih in razsodiščnih pogodb locarnskih.

Naša stranka se odkrito raduje nad sporazumom, doseženim in podpisanim v Locarnu. Ona je pacifistična ter stoji na stališču, da se morajo vsi spori med narodi rešiti mirnim putem, in to tembolj, ker je vojna le premnogokrat sredstvo za nasilno politiko velikih držav, ne pa sredstvo za pravično rešitev sporov, ki se pojavljajo med narodi in državami.

Naša država ni bila zastopana v Locarnu. Od Male antante je samo Čehoslovaška bila udeležena na locarnskih pogajanjih in pogodbah. Mi pričakujemo, ker nimamo nobenega razloga, da bi o tem dvomili, da je Čehoslovaška v Locarnu imela pred očmi interese vseh držav, ki tvorijo malo antanto. Vendar pa naša javnost ne more brez interesa iti mimo nastopanja Italije v Locarnu ter njene mahinacije pustiti v nemar. O tem je poslanec dr. Hohnjec v četrtek, 22. oktobra vložil na ministra zunanjih del naslednjo interpelacijo:

»Pogodbe, ki so bile 16. oktobra podpisane v Locarnu, pomenijo začetek nove dobe za mednarodno in meddržavno razmerje v Evropi in novo dobo v razvoju mednarodnega prava. Četudi te pogodbe niso bile potrjene od vseh vlad, kamoli vseh parlamentov tistih držav, ki so na njih udeležene. Kljub temu je samo dejstvo, da so se pooblaščenimi ministri dotičnih držav zedinili med seboj, vzbudilo v širši javnosti zadosten odmev. To je dokaz, kako globoko je v Evropi in v širnem svetu ukoreninjena ne samo želja, ampak tudi potreba miru. Vsi narodi v Evropi, menda brez večjih izjem pozdravljajo napoved Briandovo: »V Locarnu se mora začeti nova Evropa« ter pričakujejo, da se bo ta napoved čimprej uresničila. Naša država ni naravnost prizadeta z locarnsko pogodbo. Od Male antante je bila v Locarnu zastopana samo Čehoslovaška, ki naravnost meji na Nemčijo. Italija nima direktnih mej, vendar pa je nastopila v Locarnu kot jamčitelj mej med Nemčijo, Francijo in Belgijo. Pri tem je Italija namerjala doseči jamstvo mej napram Brennerju in napram naši državi. Da teh tendenc ne skriva, dokazujejo vesti, ki so o tem prišle v javnost. Po časnikih so se razširile vesti, da so se v Locarnu in tudi drugod vršili razgovori med Italijo,

V prijazno vednost!

Čast mi je spoštovanemu občinstvu uljudno naznaniti, da s s 1. novembrom t. l.

prezvamem in otvorim

Hotel Union — Celjski dom

ter se priporočam z najodličnejšim spoštovanjem

1280

Mr. Hrvoje Tomec, hotelir.

Francijo in Čehoslovaško za varstvo mej italijanske države napram naši. Ne morem kontrolirati, ali te vesti odgovarjajo resnici ali ne. Ako bi bile dejstvo, ne smemo biti nad temi izjavami desinteresirani. To tembolj, ako premislimo, da prebiva v Italiji čez pol milijona hrvatskih in slovenskih bratov, katere hoče Italija nasilno poitalijančiti. Verujem, da bo s pomočjo Zveze narodov za kompaktne narodne manjšine prodrlo načelo samoodločbe narodov. Zato vprašam g. ministra: 1. Ali odgovarjajo resnici vesti o omenjenem razgovoru med Italijo, Francijo in Čehoslovaško? 2. Ali je minister voljan o tem dati javnosti pojasnilo.

O invalidskem zakonu

razpravlja sedaj skupščina; vladni poslanci priznavajo, da se je veliko zagrešilo, ker se v sedmih letih to vprašanje še ni rešilo, opozicija upravičeno pripisuje radikalom največjo krivdo vsega tega ter dokazuje, da se tudi sedaj ne bo Bog ve kaj storilo za invalide, glavno politično težišče je pa prenehanje na poslanska kluba obeh vladnih strank, kjer se rešujejo brez pravega izgleda na uspeh

težki spori.

Nezadovoljstvo večjega števila radikalnih poslancev z vodstvom ni prenehalo, ampak se veča od dne do dne. Posamezni radikalni poslanci iznašajo svoje osebne spore s sedanjimi ministri, drugi pa zopet prihajajo s pritožbami na radičevske člane vlade. Od tega izvira marsikaj res iz pravega nasprotstva, drugo se pa izproži samo za to, da se delajo neprilike vodstvu kluba in stranke. Posamezne struje v radikalni stranki razvijajo najživahnejšo delavnost in je posebno glasna ona, ki zahteva, naj pri^o Ljuba Jovanovič na krmilo države.

Med radičevci

je nezadovoljstva tudi več kot preveč, ker na eni strani radičevci pri svojih vladnih zaveznikih ničesar ne dosežejo, dočim so na drugi strani kmetski poslanci silno nezadovoljni nad ministri svoje stranke. Ko se je za zadnjo sejo kluba pripravljala oster protest, se ministri in državni podtajniki seje niso udeležili. Na ta način do razprav ni prišlo, a je nesoglasje v klubu radi tega še veliko večje.

O Radičevem vstopu v vlado

so prenehale poprej že vsakdanje govornice. Radič se je že povsod predstavljal kot vladni podpredsednik in namestnik Pašiča, sedaj se pa o tem molči. Njegov vstop v vlado ni več »vprašanje sekunde«, kakor je sam pravil, ampak vprašanje dolgih mesecev.

GLEDE GRŠKO-BOLGARSKEGA SPOPADA

je svet Društva narodov za enkrat po angleškem predlogu sprejel resolucijo, ki nalaga obema vladama, da v 24. urah izdate nalog za odpoklic svojih čet, v 60. urah se izvedejo in ustavijo vse sovražnosti ter se končno podvrže vse medzavezniški vojaški preiskovalni komisiji. Ta resolucija je bila sprejeta v pondeljek, seja sveta Društva narodov se nadaljuje.

NEMČIJA.

Nemška nacionalistična stranka je odpoklicala tri svoje ministre iz vlade v znak odklonitve locarnskega sporazuma. Po odstopu ministrov je državni kancler dr. Luther sklical konferenco načelnikov parlamentarnih skupin. Zastopniki demokratske in socialdemokratske stranke so načelno in odločno izjavili, da nikakor ne mislijo na to, bi se nemški nacionalci na kak način razbremenili glede odgovornosti za locarnske pogodbe. Če nemški nacionalci locarnski sporazum odklonijo, tedaj ne preostaja ničesar drugega, kakor razpust državnega zbora in razpis novih volitev, da se narod sam odloči o sporazumu.

Plačevanje davkov.

»Kmetijski list« je opetovano predbacival SLS, da ni nič storila za znižanje davkov lansko leto, ko je bila na vladi. Previdno je zamolčal, da je bila SLS samo tri mesece na vladi, da narodna skupščina vsled znanih spletih ni delovala, da je vlada prevzela od prejšnje vlade slab proračun, ki je bil šele 4 mesece v veljavi in se je moralo državno gospodarstvo še nadaljnjih 8 mesecev voditi na podlagi starega proračuna, previdno je zamolčal, da ni niti jeden fin. zakon prišel v razpravo, da takratna vlada ni niti jednega davka povišala, niti jednega novega davka vpeljala. »Kmetijski list« je pozabil omeniti, da je vlada, v kateri so sedeli zastopniki SLS, predlagala nov proračun, v katerem je bilo mnogo olajšav glede dohodnine, pozabil omeniti, da je takratni finančni minister dr. Spaho dal navodila finančnemu delegatu v Ljubljani, da se milejše postopa pri predpisu dohodnine, da se ugodno rešijo rekurzi proti predpisu pretirane dohodnine.

Radičeva stranka, v katero je vstopil voditelj Samostojne kmetijske stranke in duševni oče »Kmetijskega lista« poslanec I. Pucelj, je sedaj 3 mesece na vladi, a nikjer ni onih dobrot, katere so radičevci za časa volitev obljubovali, nikjer dobrot, katere vedno in vedno obljublja slovenskemu ljudstvu »Kmetijski list«. Prvo, kar so storili poslanci Radičeve stranke in z njimi vred g. Pucelj, je bilo, da so koncem julija glasovali za dvanajstine, s tem glasovali za vse stare, pretirane davke, za v prejšnjih dvanajstih letih z glasovi slovenskih poslancev dr. Pivko in dr. Žerjav povišan invalidski davek, za novi komorski davek in 2% davek za delavce, odobrili so povišanje cene za sol, odobrili so novo carinsko tarifo, katera obdrži še nadalje izvozne carine za živino in lesa, obenem pa znatno povišuje uvozne carine za kmetijske potrebsčine (galico), umetna gnojila, semena, kmetijsko orodje in stroje, manufakturno in železino. Koliko bi pisal in zmerjal »Kmetijski list«, ako bi »klerikalni« poslanci le za jeden izmed navedenih davkov glasovali, a sedaj ne pove svojim bralcem in somišljenikom, da se pravi ljudi prav pošteno za norca imeti, ako se v listu rolni in protestira proti prevelikim davkom, in sicer se to vrši na ukaz g. Pucelja, v Beogradu se pa z glasovanjem odobri vse stare povišane davke in glasuje za nove davke, ki bodo davčno neenakost še poslabšali na škodo Slovenije, ki bodo povzročili, da bodo gospodarske razmere še obupnejše. Gostobesedni »Kmet. list« bi naj povedal odkrito in možato, da podpirajo od novembra lanskega leta naprej vlado »napredni« poslanci dr. Pivko, dr. Žerjav, v zadnjih treh mesecih Pucelj in Kelemina, a plačilo davkov je letos znatno višje kot lani, dražb in eksekucij je letos več kot prej v petih letih skupaj, število konkurzov se je skoro potrojilo. Odgovornost za pretirano obdačenje nosijo oni, ki glasujejo za vse davke, ker dajejo s tem potuho davčnim oblastim in delegatu ministrstva financ v Ljubljani, da morejo še nadalje neusmiljeno navijati davčni vijak.

V dokaz zadnjih trditvev navajam nekaj uradno objavljenih števil, ki ob enem jasno pričajo o neenakosti davčnih bremen v naši državi.

Neposrednih davkov je plačala Slovenija letos v 8 mesecih 88.8 milijonov dinarjev, za 35 milijonov dinarjev (140 milijonov kron) več kot lani, dočim je Srbija s Črnogoro, ki šteje skoro 5 milijonov prebivalcev, — Slovenija šteje le 1 milijon prebivalcev — plačala le 113 milijonov dinarjev, plačala ni niti dvakrat toliko, kot Slovenija, kar je razumljivo, če se pomisli, da ni v Srbiji in Črnogori dohodnine.

Izvanrednih doklad je plačala Slovenija letos v osmih mesecih 40.5 milijonov dinarjev, za 16 milijonov dinarjev (64 milijonov kron) več kot lani, dočim je Srbija s Črnogoro plačala malo več kot Slovenija in sicer le 46.8 milijonov dinarjev.

Davka na poslovni promet je plačala Slovenija letos v 8 mesecih 29.5 milijonov dinarjev, za 4 milijone dinarjev (16 milijonov kron) več kot lani. Srbija s Črnogoro je plačala le 25.9 milijonov dinarjev, plačala je manj kot Slovenija, manj kot lani, dočim je neposrednih davkov in izvanrednih doklad plačala približno toliko kot lani. Davek na poslovni promet je nov, enoten davek za celo državo, a številke jasno kažejo, da se ta davek v Sloveniji predpisuje in plačuje od vseh obrtnikov in trgovcev ter kmetov, ki tu in tam napravijo kako lesno kučijo ali kupčijo z živino, dočim ga v Srbiji ne plačujejo ali ne v dovoljni meri trgovci in industrijci. Slovenija je plačala več kot eno petinko davka na poslovni promet v celi državi, akoravno šteje le eno dvanajstinko prebivalstva.

Invalidskega davka je plačala Slovenija letos v osmih mesecih 11.2 milijona dinarjev, za milijonov dinarjev (20 milijonov kron) več kot lani, med tem ko je plačala Srbija le 9.5 milijonov dinarjev, plačala je manj kot Slovenija. Kljub večjemu plačilu Slovenije ne dobijo invalidi v Sloveniji niti polovico tega, kar dobijo invalidi v Srbiji.

Slovenija je letos plačala v 8 mesecih na neposrednih davkih, izvanrednih dokladah, davku na poslovni promet in invalidskem davku za 240 milijonov kron več kot lani. Do konca leta bo plačilo Slovenije gotovo za 400 milijonov kron večje kot lani. Ne smemo se torej čuditi, da so letos davčni eksekutorji dnevni gosti v hišah davkoplačevalcev v Sloveniji, da se pomnožuje število eksekutorjev, da se vsako nedeljo razglasuje pri cerkvah cela kopica dražb, ker ljudje, četudi bi hoteli, — niso v stanu plačati predpisanih davkov. Vse to se godi letos, ko podpirata vlado poslanca Pucelj in Kelemina, kar si je treba dobro zapomniti!

Časopisje nasprotnih strank letos z nami vred protestira proti preveliki obremenitvi Slovenije, prireajo se skučni protestni shodi vseh strank, poziva se na ustanovitev enotne slovenske davčne fronte, a — poslanci Ivan Pucelj, Kelemina, dr. Pivko in dr. Žerjav molčijo! Jugoslovanski klub se je vedno boril proti neznosnim bremenom Slovenije in je tudi sedaj zvest volilec danim obljubam vložil dne 23. t. m. obširno interpelacijo na ministra financ, v kateri opozarja na pretirano obremenitev Slovenije, na protizakonito postopanje davčnih oblasti in zahteva omiljenje davčne prakse, ki se je uvedla v Sloveniji. Radovedni smo, kako stališče bodo zavzemali gg. poslanci Pucelj, Kelemina, dr. Pivko in dr. Žerjav, ko pride interpelacija v narodni skupščini v razpravo, radovedni smo, ali bodo s svojim nastopom pokazali, kakor to zahteva napredno časopisje, da obstoji enotna slovenska davčna fronta.

Vlad. Pušenjak.

Prireditve.

Središče. V nedeljo, dne 8. novembra t. l. vprizori tukajšnji Ljudski oder v Društvenem domu ljudsko igro s petjem v sedmih slikah »Graničarji.« Igra nas povede v življenje znanih hrvaških graničarjev. Vprizoritev te krasne